

RJEŠENJA

I. Ritterman, H. Barić Karajković

PRIPREMA, POZOR, HRVATSKI

ispiti znanja za 7. razred osnovne škole

1. a) Liburni i Rimljani
b) graditelji
c) Osor
2. Treba se naglasiti da se Liburnima pripisuje najstarija suhozidna utvrda na Osoru – takozvane ciklopske zidine vidljive s južne strane grada čiji su način gradnje preuzeli od Grka. Nalaz 200 jantarnih kuglica u jednom liburnskom grobu, uz bogatstvo drugih jantarnih predmeta, potvrđuje teoriju da je upravo ovuda u davnini prolazio jantarski put koji je povezivao baltičke zemlje sa Sredozemljem, a jantarom se plaćao danak slobodne plovidbe Osorskim kanalom. Nakon pada Zapadnog Rimskog Carstva otoci Cres i Lošinj dolaze pod vlast Bizanta. Neki vrijedni dokumenti čuvaju se u Vatikanskoj knjižnici.
3. Pokazna zamjenica
4. a) Oni – osobna
b) Njihovu – posvojna
c) svoj – povratno-posvojna
5. Češljam se svako jutro.
6. a) **jedan** od starih ilirskih naroda – glavni
b) **prve** kamene gradine – redni
7. a) prijelazni, b) nesvršeni, c) povezivati, d) povezati, e) perfekt
8. glagolski pridjev trpni
9. spaja – prezent
smatra se – prezent
prokopali su – perfekt
bi omogućili – kondicional prvi
udahnuo je – perfekt
Budete prošetali – futur drugi
uočit ćete – futur prvi
protjera – prezent
10. a) imperfektu: Osor **bijaše** stoljećima jedno od glavnih žarišta pismenosti na Kvarneru.
b) aoristu: Osor **bi** stoljećima jedno od glavnih žarišta pismenosti na Kvarneru.
c) futuru prvom: Osor **će biti** stoljećima jedno od glavnih žarišta pismenosti na Kvarneru.
11. Čuvajmo, poštuјmo, ne zaboravimo
12. a) Budi naš prijatelj zauvijek.
13. čuvanje, organiziranje
14. Osor je grad koji bi volio posjetiti.
Mi bismo željeli naučiti više o osorskoj prošlosti.
Vi biste trebali posjetiti Osor koji je pravi muzej na otvorenome.
15. Osor je grad koji bi volio posjetiti.
Mi bismo željeli naučiti više o osorskoj prošlosti.
Vi biste trebali posjetiti Osor koji je pravi muzej na otvorenome.

16. Želiš li posjetiti mjesto gdje je pronađena Bašćanska ploča, moraš otići na otok **Krk**, u mjesto **Jurandvor**. Ondje je crkva **sv. Lucije**.

Ploča je pronađena oko **1100.** godine, a čuva se u **Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu**.

To je darovnica kralja **Zvonimira**.

17.

	Misal po zakonu rimskoga dvora	Vinodolski zakonik
godina:	1483. g.	1288.
jezik:	starohrvatski jezik	hrvatski jezik
pismo:	glagoljica	glagoljica

1. Našu osnovnu školu Marije Jurić Zagorke jučer su putem videopoziva posjetili učenici iz Argentine (koja se nalazi u Južnoj Americi). Susret se održao u sklopu našeg projekta u kojem učimo s učenicima iz Buenos Airesa. Družimo se i jedni druge upoznajemo sa svojim gradom. Virtualnom šetnom vodimo ih u Maksimir, Trg bana Josipa Jelačića, Gornji grad, Vlačku ulicu, a prošetati ćemo i Parkom Bele IV. te Parkom Grič.
2. dječji, smijeh, najjadniji, čarapa, čačkalica, džem, džip, htio, bijelo, povijest, vješt, ćud
3. Bio jednom jedan mačak (pasmine australska magla) koji je lovio sve čega se dočepao: kukce, skakavce, guštere, ptičice... Svakoga bi dana pred kućna vrata donio novi ulov; svojim vlasnicima želio je pokloniti samo nabolje.
4. jednoga, broj, G. jd. s.r. ljetos, prilog
 našu, zamjenica, A. jd. ž.r. pročitati, glagol, infinitiv
 postavljena je, glagol, 3. os. jd., perfekt no, veznik
 knjižnica, imenica, N, jd. ž.r. sada, prilog
 li, čestica oh, usklik
5. redne, glavne
6. 2 dva 14 četrnaest
 32. trideset drugi 4061 četiri tisuće šezdeset jedan
7. N, ž.r., jd. A, jd. A, ž.r., mn.
 Moja sestra zove se Marina. Mene najviše voli. Voli naše šale i igre, ali često se zaigra i sama I, jd., m.r. I, ž.r., mn. D, jd., ž.r. A, jd. ž.r. D, s.r., jd.
 sa sobom i svojim lutkama. Ipak, najdraže joj je kada ju lovim i nasmijavam. Njezinu veselju N, m.r., jd.
 tada nema kraja. Taj smijeh najslađi je na svijetu!

osobna zamjenica	posvojna zamjenica	povratna zamjenica	povratno-posvojna zamjenica	pokazna zamjenica
mene, joj, ju	moja, naše, njezinu	sobom	svojim	taj

8. voljeti zavoljeti
 učiti naučiti
- Glagoli u lijevom stupcu po vidu su nesvršeni, a u desnom svršeni.
9. a) Putujemo na natjecanje u plivanju.
 b) Smijanje s prijateljima je zabavno.
 c) Čekanje je dosadno.
 d) Usrećuje me plesanje.
10. -je, trpnom
11. -ti, -ći
 Mogući odgovor: ići, spavati

12. Uživam u toplim jesenjim danima.
U rujnu ponavljamo nastavne sadržaje 6. razreda.
Pripremamo se za nova znanja.
Imamo sve što nam treba za nove izazove.

infinitiv	glagolski pridjev radni	glagolski pridjev trpni
uživati ponavljati pripremati voljeti	uživao/uživala ponavljao/ponavljala pripremao/priprekala volio/voljela	uživan/a ponavljan/a pripreman/a voljen/voljena

13. nosim – nošen, reći – rečem, doći – dođoh, vikati – vičem, mahati – mašimo
14. Glagol češljati se je **povratni** glagol zato što se radnja vraća na vršitelja radnje.
15. I. Glagol čistiti je **prijelazni**.
II. Prijelazni je jer uza se može imati imenicu u akuzativu.

16.

	imperativ	kondicional I.	kondicional II.
1. os. jd.	tipkaj	tipkao bi	bio bi tipkao
1. os. mn.	tipkajte	tipkali biste	bili biste tipkali

17. Moja mama ^{3.os.jd.} voli (voljeti, prezent) puno čitati. Često ^{3.os.jd.} kaže (kazati, prezent): „Djeco, ^{2.os.mn.} budete li ^{3.os.jd.} čitali (čitati, futur II.), ^{1.os.jd.} bit će (biti, futur I.) lakše i učiti. ^{3.os.mn.} Rekoh (reći, aorist) vam to već mnogo ^{3.os.jd.} puta. I vaši roditelji marljivo ^{3.os.mn.} su učili (učiti, perfekt). Tko ^{3.os.jd.} nije bio učio (učiti, pluskvamperfekt, ^{3.os.mn.} niječni oblik), ^{3.os.mn.} gore je prošao (proći, perfekt)“. ^{3.os.mn.} Voli nas podsjetiti kako to bijahu (biti, imperfekt) zlatna vremena.

18. hrvatskim, glagoljicom, ćirilicom.

19. Trpimirov natpis Bašćanska ploča Šibenska molitva
Gospina pohvala Vinodolski zakonik Poveljska listina
Poljički statut prvotisak Misal po zakonu rimskoga dvora

20. a) latinskim
b) prvotisak, *Misal po zakonu rimskoga dvora*, 1483., glagoljskim

1. nepostojani a: lonca (lonac) i nokat (nokta)
sibilarizacija: vuci (vuk)
jotacija: vičem (vikati) i kamenje (kamen)
palatalizacija: zečji (zec)

2.	strog – stroži	jotacija	duh – dusi	sibilarizacija
	ruka – ručni	palatalizacija	lažljivac – lažljivca	nepostojani a
	visok – viši	jotacija	cvijet – cvijeće	jotacija
	jak – jači	jotacija	momak – momka	nepostojani a
	noga – nozi	sibilarizacija		

3. prah – prašina – palatalizacija
mičem – micati – jotacija
4. Dubravci, Anci, Lici, kocci
5. b) Igor je donedavno igrao u drugoj ligi.
6. cvijet
7. samoglasniku, samoglasnim
8. vrt, rtovi, srce, crvena
9. suknja, pribor, ručka, limun
10. bakin, suigrač, učiteljica, prozor
11. Dugosilazni ∩ Dugouzlazni /
Kratkosilazni \ \ Kratkouzlazni \
12. Naglasak u hrvatskome jeziku ne može biti na **zadnjem** slogu riječi.
Jednosložne riječi imaju samo **silazne** naglaske.
Višesložne riječi mogu imati bilo koji od četiriju naglasaka na **prvom** slogu.
Na unutarnjim slogovima višesložne riječi mogu biti samo **uzlazni** naglasci.
13. a) silazni
14. je, na
15. a) prednaglasnica
16. a) Ugledao sam | psa | i odlučio ga | posvojiti.
b) Ne ometam | brata | kada | piše | zadaću | iz matematike.
c) Sutra ću | počastiti | prijateljicu | sladoledom | u slastičarnici.
17. st., čl., prof.
18. str = str. K = Kr. gđa. = gđa
19. a), d), e)
20. HNK-u, PBZ-u
21. gosp, cm.

1.	Zagorac – Zagorca	nepostojani a	grm – grmlje	jotacija
	Zagorac – Zagorče	nepostojani a, palatalizacija	blag – blaži	palatalizacija
	juha – jušica	palatalizacija	kratak – kratke	nepostojani a
	reći – rečem	jotacija	uspjeh – uspjesi	sibilarizacija

2. g, z; -i; č; palatalizacija
ć; ž; č; jotacija

3. T

4. a) j, jotacija; b) a, nepostojani

5. c)

6. c), d)

7. a) naglasak, duge, kratke; b) naglasnice; nenaglasnice

8.		silazan		uzlazan	
dug	⤿	dugosilazni	/	dugouzlazni	
kratak	↘	kratkosilazni	\	kratkouzlazni	

9. pjësma čòvjek cvijët nôć obítelj môre

10. a) N, b) T, c) T, d) N, e) N

11. a) životinja; dio tijela

b) brstiti; skotrljati se

c) priroda pojava; pridjev koji se odnosi na vrijeme trajanja šetnje

d) tuča (ledena kiša); urbano naselje

12. T

13. Dječak | je išao | u park, | a djevojčica | na plažu.

Na nebu | su treperile | prve | zvjezdice.

Vratio sam se | svome | gradu.

14. a) kratica; pokrata

b) riječi, točkom

c) tiskanim, padežima

15. jd., prof., br., tzv., i sl., t., r./raz., st., o. g.

16. RH, BiH, EU, UN, MH, HNK

17. Mogući odgovor: U prvom primjeru (pisnje s točkom, O.Š.) radi se o nečijim inicijalima, odnosno pisanju nečijeg imena i prezimena koji počinju slovima O i Š, a u drugom slučaju (bez točke, OŠ) radi se o pokrati pojma *osnovna škola*.

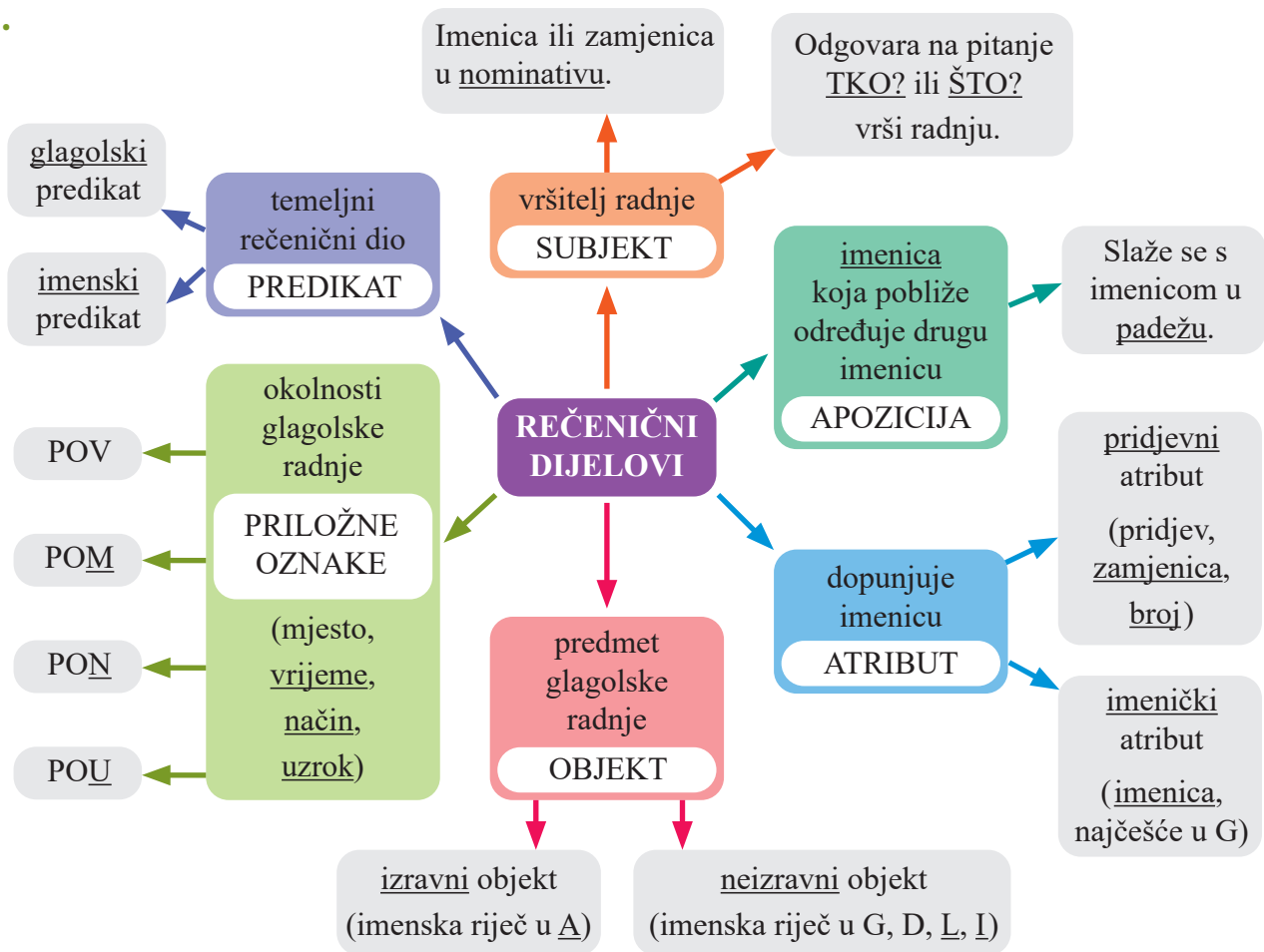
18. Moj djed rođen je 1958. **godi.**, u 20. **st.** Vrlo brzo sa svojim roditeljima krenuo je prema **SAD-u**, **tzv.** obećanoj zemlji. Zaljubio se u lijepu Anne te je ona postala **gosp.** Bilić. Putovali su svijetom, dobili kći, pisali knjige, vrijedno radili, obilazili muzeje **i sl.** U starosti, vratili su se u **RH-u**, **to j.** u Republiku Hrvatsku, točnije u Rijeku. Sada obilaze naše znamenitosti: **HNK** Ivana **plem.** Zajca, **PP-e** Učka, divne otoke, a najviše vole posjećivati istarske **OPG-ove** i uživati u ukusnoj hrani.
19. Prema najavi DHMZ-a, očekuje nas snažan vjetar.
Dr. Marić mi je preporučio mirovanje.

1. a) T, b) T
2. Gledao je. Pogledi su se sreli.
3. d)
4. Pričalo se o osvojenim medaljama još danima.
5. a) rečenica s izrečenim subjektom
b) neoglagoljena
c) besubjektna
d) rečenica s neizrečenim subjektom
6. a) T, b) T, c) N
7. a) ne posustaje, b) je ogoljelo, c) želim uživati.
8. Nismo dovršili – glagolski predikat
morati pisati – glagolski predikat
je uzor – imenski predikat
je najbolja učenica – imenski predikat
9. Dinara, ime, Petar Zoranić, Krka, Knin
10. nema ga, besubjektna rečenica
11. d)
12. slikarstvo, u bojama, motiv o tehnici, poruku, emocije
13.

izravni objekti	neizravni objekti
Paklene otoke, ih, fotografije, me,	arhipelagu
14. c)
15. Tiskarski stoj izumio je Johannes Gutenberg u 15. stoljeću. POV
Istarska bjelica sorta je masline koja raste na području Istre i Kvarnera. POM
Između Šibenika i Zadra potražite Vransko jezero. POM
16. Bez puno riječi, polako, zbunjeno, hrabro, skromno
17. d)
18. pridjevni, imenički, imenički, pridjevni
19. b)
20. Ljudevit Gaj, vođa hrvatskoga narodnoga preporoda i jezikoslovac, rođen je u Krapini 1809. god.
Faust Vrančić, hrvatski leksikograf i izumitelj, rođen je u Šibeniku 1551. godine.
Bartol Kašić, isusovac, jezikoslovac i prevoditelj, rođen je 1575. godine na Pagu.
21. Mirna, moja najdraža teta, uživa šetati uz more.

22. P – su voljela slušati; S – djeca; O – priče; POV – oduvijek, prije spavanja; AT prid. – svojih; AT im. – baka.
23. predikat: se pripremala
subjekt: Ivana
priložne oznake: tijekom cijele godine, marljivo
atributi pridjevni: cijele, državnu
apozicija: učenica
objekt: maturu
24. Stilski obilježen red riječi: **a), d), c)**; stilski neobilježen red riječi: **b), e)**.

1.

2. b)

3. a)

4. a) je trčao; b) su pjevali; T

5. c)

6. može, subjekata

7. a) Obožavam jesti **sladoled**.imenicab) **Tebe** učenici vole.zamjenicac) Ugledala je **trećega**.brojd) Odabrala je **najpametnijega**.pridjev

8. imenske, imenicom

9. akuzativu, izravni

D, L i I, neizravni

10. POU, POM, POV, PON

11. b)

12. imenicu, zamjenicom, brojem, rodu, broju, padežu, genitivu, skup

13. b), imenica, padežu, atributi, zarezom

14. Marija Jurić Zagorka, novinarka i književnica, prva je profesionalna novinarka u Hrvatskoj.

15. Predikat: je napisala

Subjekt: Ivana Brlić-Mažuranić

Objekt: romane

Priložna oznaka vremena (POV): davno

Priložna oznaka načina (PON): s radošću

Atribut: hrvatska, dječje

Apozicija: književnica

16. obilježeni, neobilježeni

S P O

17. a) Luka voli nogomet.

neobilježen red riječi

O P S

b) Nogomet voli Luka.

obilježen red riječi

18. a) T, **b)** N, **c)** T

19. Bijeli biser blista na dnu mora.

1.

djelo	autor	godina	mjesto
<i>Rječnik pet najplemenitijih europskih jezika</i>	Faut Vrančić	1595.	Venecija
<i>Temelji ilirskoga jezika u dvije knjige</i>	Bartol Kašić	1604.	Rim
<i>Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja</i>	Ljudevit Gaj	1830.	Budim

2. a) N, b) T, c) N, d) T, e) T, f) N

3. dalmatinski, ilirski

4. talijanski, njemački, dalmatinski (hrvatski) i mađarski

5. a)

6. c)

7. c)

8. c)

9.

<i>Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja</i> tiskana je na hrvatskom i njemačkom jeziku.	+
Gaj se zalaže da se jedan znak rabi za jedan glas.	+
Prijedlozi iz djela su prihvaćeni.	

10.

a) Novosadski dogovor, 1954. – dokument koji teži ostvarenju ideje o jedinstvenome jeziku Srba, Hrvata i Makedonaca (hrvatskosrpski/srpskohrvatski)	Crnogoraca
b) Babić-Finka-Moguš, <i>Hrvatski pravopis (španjotac)</i> , 1971.	londonac
c) Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika, 17. ožujka 1987., časopis <i>Brzjav</i>	1967. Telegram
d) <i>Rječnik pet najodličnijih europskih jezika</i> : latinskoga, talijanskoga, njemačkoga, hrvatskog i mađarskoga.	dalmatinskog
e) <i>Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja</i> (1830.) djelo je Bartola Kašića .	Ljudevita Gaja
f) Najznačajniji je književni časopis toga doba <i>Zvezdana</i> .	Danica
g) U raspravi <i>Pogledi</i> Gaj odabire konačna slova rješenja: ć, č, ž, š, lj, nj (slova koja i danas upotrebljavamo) dvoslove dj, gj i tzv. rogato e (jat).	Pravopisz
h) Faust Vrančić prvi višejezični rječnik objavio je 1560.	1595.
i) Vrančićev rječnik tiskan je u Rimu.	Veneciji

11. a) Novosadski dogovor 1954.
b) Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika 1967.

12.

nastanak	naziv
1972. izdan u Londonu	<i>Hrvatski pravopis</i> S. Babić, B. Finka i M. Moguš
objavljena 17. ožujka 1967.	Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika
1954. godine potpisan	Novosadski dogovor

13.

Hrvatski jezikoslovci bili su zadovoljni Novosadskim dogovorom.	+
Matica hrvatska bila je ključna u nastanku Deklaracije.	
Tekst Deklaracije izvao je žestoku reakciju tadašnje vlasti.	+
Deklaracija je izašla na naslovnici <i>Telegrama</i> 17. ožujka 1967.	+

1. b)
2. Faust Vrančić, Bartol Kašić, Ljudevit Gaj
3. latinskim, mađarskim, njemačkim
4. hrvatski, njemački, latinski, talijanski, mađarski
5. a) T, b) N, c) T, d) T, e) T, f) T

6.

imena osoba važnih za razvoj hrvatskoga jezika	zašto je značajan	nazivi djela	godina
Marko Marulić	autor prvoga hrvatskog epa	<i>Judita</i>	1501. (1521.)
Faust Vrančić	autor prvoga hrvatskog rječnika	<i>Rječnik pet najodličnijih europskih jezika</i>	1595.
Bartol Kašić	autor prve hrvatske gramatike	<i>Osnove ilirskoga jezika u dvije knjige</i>	1604.
Ljudevit Gaj	središnja osoba ilirskog pokreta te pokretač slovopisne reforme	Kratka osnova horvatsko-slovenskoga pravopisanja	1830.
Ivan Kukuljević Sakcinski	održao prvi govor u Hrvatskome saboru na hrvatskome jeziku	/	1843.

7. b), c), e)
8. a) T, b) N, c) T, d) N, e) T
9. *Jezik i Telegram*
10. nazivu i položaju, ravnopravan, hrvatskog, života

- 11.
Jezik Srba, Hrvata i Crnogoraca jedan je jezik. <u>Stoga je i književni jezik koji se razvio na njegovoj osnovi oko dva glavna središta, Beograda i Zagreba, jedinstven, s dva izgovora, ijekavskim i ekavskim.</u>
U nazivu jezika nužno je uvijek u službenoj upotrebi istaknuti <u>oba njegova sastavna dijela, hrvatski i srpski.</u>
Oba su pisma, <u>ćirilica i latinica, ravnopravna.</u>
Oba izgovora, <u>ekavski i ijekavski, također su u svemu ravnopravna.</u>

12. Ustavu, hrvatski, latinično

1. Mnogi će se složiti da je Krk predivan otok koji ima 54 špilje. Ipak, najveća i jedina koja prima posjetitelje zove se Biserujka. Taj biser otoka Krka smješten je nedaleko od naselja Rudine. Špilja je uvrštena u Nacionalnu ekološku mrežu koja je dio Sveeuropske ekološke mreže. Svrha je zaštita krškoga ekološkoga sustava. Ako volite špilje, u Primorsko-goranskoj županiji, odnosno u Gorskom kotaru, možete razgledati dvije špilje. Lokve u svojoj blizini skrivaju Lokvarku, a Fužine špilju Vrelo. U Lijepoj Našoj gotovo je 10 000 špilja, ali je samo njih 27 otvoreno za javnost.
2. Ljetos sam pohađao **Malu glagoljsku akademiju u Roču**.
Mihanovićev spomenik nalazi se u **Hrvatskom zagorju**.
Djed je agronom i studirao je na **Agronomskom fakultetu u Zagrebu**.
Zanimljive radionice za najmlađe nudi **Prirodoslovni muzej Rijeka**.
3. d)
4. c)
5. Francuska revolucija, Austro-ugarska nagodba, Hrvatski narodni preporod, Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskoga, Lovački muzej Hrvatskoga lovačkog saveza
6. d)
7. HKD-u, HNK-u, OŠ, prof., pov
8. 17/35
od 8 do 20 sati ili 8 – 20
HAK-a
2024./2025.

9. b)

10.

	spojnica	crtica
Nastavila je školovanje u SAD-u.	✓	
Bio je djelatnik MUP-a.	✓	
Korisnik sam usluga HRT-a.	✓	
Ponosan je na svoj 30-godišnji rad i postignute uspjehe.	✓	
U blizini je spomen-ploča.	✓	
Zatvorena je cesta Rijeka – Zagreb.		✓
Ivana Brlić-Mažuranić voljela dolaziti u Rijeku.	✓	

11. Kada sam se ujutro spremio za izlet, jedino sam mogao reći: Ju-pi!
Autobus se kretao 60 – 80 km na sat. Vozač je iskusan i odgovoran jer vozi već gotovo 30-ak godina. Objasnio nam je da ćemo se voziti autocestom Rijeka – Zagreb.
Jedva čekam postati 18-godišnjak i početi voziti auto.
12. „Agamemnon je bio vladar Mikene“, objašnjavala je učiteljica, „i imao je brata Menelaja.“
„Je li lijepa Helena bila Menelajeva supruga koju je oteo Paris?“ upitao sam.
„Da, oteta Helena bila je povod Trojanskom ratu“, odgovorila je učiteljica.

- 13.** Pitao sam prijatelja ima li sutra trening.
Učiteljica me upitala hoću li sjesti u prvi red.
- 14.** „Putuješ li ti sutra sa mnom?” upitala je Dora.
„Ne, ne putujem, ostajem u Zagrebu”, odgovorila je.
- 15.** c)
- 16.** Priznao je: „Ispit mi je bio težak.”
Upitao je mamu: „Kada ćeš mi kupiti tenisice?”
- 17.** „Vidio sam u izlogu knjižare knjigu o postanku svemira”, rekao mi je Ivan.
„Znam, zove se *Prve tri minute* i vrlo je zanimljiva“, objasnio je Darko.
Vraćajući se preko Trga bana Jelačića rekao je: „Bit će to savršen božićni dar za tatu.“

1. „...Ubrzo nakon tog sudbonosnog susreta s Ivanom Orleanskom Mark Twain – kojemu je pravo ime bilo Samuel Langhorne Clemens – osnovao je Klub Ivane Orleanske. Sebe je imenovao predsjednikom, potpredsjednikom i rizničarom kluba. U ime velike, neustrašive francuske ratnice Twain je na svojim putovanjima obišao cijelu Europu u potrazi za bilo kakvim pojedinostima iz Ivanina života. Pregazio je devet europskih rijeka i popeo se na devet europskih planina, žrtvujući tom hodočašću okruglih deset godina...“

2. imenima, prva, velikim, vlastita; Malim, imena

3.

gradsko kazalište trešnja	Gradsko kazalište Trešnja
hrvatska akademija znanosti i umjetnosti	Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
stogodišnji hrvatsko-turski rat	Stogodišnji hrvatsko-turski rat
ilirski pokret	ilirski pokret
ilirci	ilirci
srednji vijek	srednji vijek
franjevci	franjevci
sufražetkinje	sufražetkinje

4. Patrik ide u Osnovnu školu Augusta Harambašića.

U programu će sudjelovati Tehnički muzej Nikola Tesla.

5. Bitka na Grobničkom polju je legendarna bitka koja se vodila na Grobničkom polju u zaleđu Rijeke godine 1242. i u kojoj su hrvatske snage porazile mongolsku (tatarsku) vojsku.

Legendarni desetogodišnji rat udruženih Grka protiv stanovnika grada Troje jest Trojanski rat.

6. Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade osnovano je 12. veljače 2004. godine u Zagrebu. Međunarodna humanitarna organizacija Crveni križ djeluje i u Hrvatskoj.

7.

kosa crta •	• „Divota.“
crtica •	• 18-godišnjak
dvotočka •	• idi mi – dođi mi
navodnici •	• Način primjene: jednu tabletu otopiti u ustima.
polunavodnici •	• katalog jesen/zima
spojnica •	• Prijedlog kraj znači ‘u neposrednoj blizini’.

8. T

9. „TIŠINA! DOLAZI CAR!“ uplašeni vođa svečanosti obriše znoj sa čela. „Jupitera mi! Ako se ova razularena gomila ne smiri, bit će nevolje zbog koje ću upravo ja izvući deblji kraj.“

(prema: Štěpánka Sekaninová, Hobijski i razbibrige slavnih)

10. a)

11. „A kad bismo izradili stroj koji bi mogao izvoditi složenije izračune?“ rekla je. (...)

Ada je željela još više: „A kad bi ovaj stroj mogao svirati i pokazivati i slova i brojke?“

12. c)

13. T

14. nepravni govor

15. I. Mama je dodala šaljivim glasom da se sjetite kako je bilo kada su uhvaćeni s prstima u pekmezu.

II. Učiteljica je rekla: „Neke se knjige moraju pročitati kako biste odrasli.“

1. a) drama, b) lirika, c) epika

2.

autor djela	književna vrsta	književni rod
Vjenceslav Novak, <i>Iz velegradskog podzemlja</i>	pripovijetka	epika
Deborah Ellis, <i>Djevojčica iz Afganistana</i>	roman	epika
Gustav Schwab, <i>Prometej</i>	mit	epika
Mate Balota, <i>Moja mati</i>	lirska pjesma	lirika
Miro Gavran, <i>Začarani violinist</i>	igrokaz	drama

3. drama

4.

Mitski likovi često su posebni junaci koji svoje živote žrtvuju za čovječanstvo.	+
Jednostavan prozni oblik koji, među ostalim, progovara o postanku svijeta.	+
Mitovi govore o stvarnim osobama iz prošlosti.	

5.

obilježja	književna vrsta
Pripovijedanje, glavni i sporedni likovi, opisivanje, dijalog, osnovna misao	roman
slikovitost, kratkoća, ritmičnost, najčešće u stihovima	lirska pjesma
sukob, lica, dijalog, didaskalije	drama u užem smislu

6. četverostih

7. b)

8. c)

9. likovi, dijalog, pripovijedanje

10. Dobriša Cesarić, *Slap* – lirska misaona pjesma

Nikola Šop, *Poziv dragom Isusu* – lirska religiozna pjesma

Dobriša Cesarić, *Balada iz predgrađa* – lirska socijalna pjesma

11. b)

12. a) aliteracija, b) asonanca

13. *Kasni žetelac ne podiže glavu/Iznad klasja dozrelog. On žanje.*

14. a)

15. a) abab – ukrštena, b) abba – obgrljena

16. parna, nagomilana, isprekidana

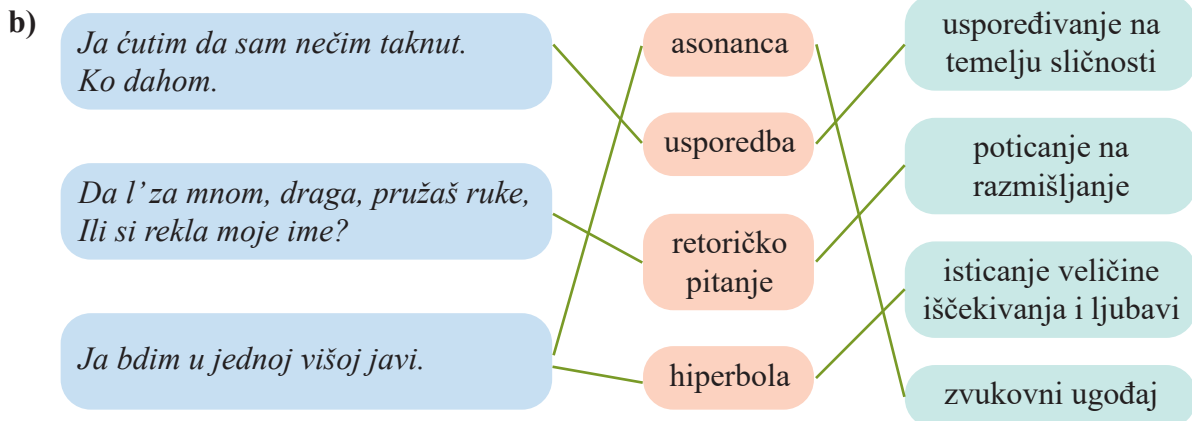
- 17. gradaciju
- 18. d)
- 19. a) psihološku, b) etičku
- 20. socijalna
- 21. a) opisivanje; b) dijalog, monolog, pripovijedanje

1.

lirska ljubavna pjesma	e)
novela	c)
kriminalistički roman	b)
romansirana biografija	f)
autobiografija	a)
komedija	g)
legenda	d)

2. Osobni odgovor učenika.

- a) • Tema pjesme *Noć tajanstva* je: **iščekivanje i zanesenost ljubavlju**.
 • Glavni motiv pjesme je: **tajanstvo**.
 • Po svojoj vrsti, s obzirom na temu i motive, pjesma je: **ljubavna**.
 • Rima u pjesmi je: **isprekidana**.
 • Pjesma se sastoji od: **tri četverostiha**.

3. a) Tema ovoga teksta je kako su vile graditeljice izgradile Arenu u Puli.
 b) Stvarni događaji, imena, mjesta i sl. u tekstu su Arena, Pula, Učka, ljudi, staroslavenska riječ, kamenje.
 c) Nestvarni (fantastični, nemogući) likovi, pojave, događaji i sl. u tekstu su vile, čarobne livade i brežuljci, vile nose kamenje.
 d) b)
4. a) Pripovijedanje je u **1.** osobi.
 b) Događaji se u ulomku iznose **kronološkim** redom.
 c) Iz rečenice *Otac me često zvao k sebi; čitao mi i prevodio najmilije mu stihove iz Vergilija*. doznaješ da je otac **zainteresiran za dječakovo školovanje**.
 d) Iz rečenice *Ali što je suša postajala ljuća, to je on bivao sve šutljiviji*. doznaješ da je otac **zabrinut**.
 e) Iz rečenice – *Što si se, čovječe, zabrinuo? I ako žega odnese koju kacu masta, bit će vino jače, bolje i... skuplje.* – reče mu jednom majka. doznaješ da je majka **pomalo lakoma i nepromišljena**.
 f) Među odabranim osobinama iz c), d) i e) odgovora koje opisuju oca i majku prevladavaju **etičke** karakteristike.
 g) Karakterizacija govorom vidljiva je u **e)** rečenici, a karakterizacija postupkom u **c) i d)** rečenici.

5. a) dramski sukob
b) SIN: Zaboga, Dida, što radiš tamo u travi?
c) da se čuje škripa kotača
d) komedija
6. slobodan odgovor učenika

1. U današnje vrijeme djeca **ne mogu** izdržati bez društvenih mreža više od pet sati.
Djeca ne razumiju da društvene mreže mogu uvelike **utjecati** na njihovo mentalno zdravlje.
Ja **bih** zabranio djeci društvene mreže.
Djeca sve manje komuniciraju s bližnjima.
Prate **tko što** nosi.
Je li to samo zabava?
2. a) **diječji**, dječji
b) **dijetinjstvo**, djetinjstvo
c) **uvjek**, uvijek
d) **promjena**, promijena
3. **b), e), f), g)**
4. Nedavno sam obilazio Primorsko-goransku županiju. Osobito mi se svidio otok Rab. Oduševile su me rapske plaže, zvonici, a tek rapska torta. Morate vidjeti rajsku plažu u Loparu. Baka živi u Supetarskoj Dragi gdje je u 11. stoljeću osnovana benediktinska opatija. Često smo barkom odlazili do rta Kristofor. Neka svi turisti posjete Hrvatsko primorje.
5. a) T, b) N, c) T, d) N
6. Treba pisati:
Vatroslav Lisinski rođen je 8. srpnja 1819. godine.
Nikola Tesla preminuo je u New Yorku 7. siječnja 1943. godine.
7. Asklepijevo svetište postojalo je još u 6. st. pr. Kr.
Mistra je grad sagrađen oko utvrde koji je 1249. godine dao sagraditi Villehardouin II. i ubrzo je prešao pod vlast Bizanta.
Ondje je veliki broj spomenika iz 13. stoljeća.
8. **c), d)**
9. Postizao je brzinu 50 – 60 km/h. (crtica)
Uplovilo je u luku 20 – 30 plovila. (crtica)
Nastupio je 52-godišnjak s pratnjom. (spojnica)
Stajao sam u redu ispred MUP-a. (spojnica)
10. **c), d)**
- 11.
sibilarizacija	palatalizacija	jotacija	nepostojani a
junaci, patuljci	ručni, mjesečni	izrađen, viši	takva, patuljci
12. a) sagrađen
13. Pravci mogu imati jednu zajedničku točku, tj. sijeku se u jednoj **točci**.
Đubravec za rođendan kupila sam novi kišobran.
Nije nikada igrao u drugoj **fizi**.
14. Dugo je stajala uz prozor i mahala im. stilski neobilježen red riječi
Oči njezine, dobroćudne i vesele, svuda su me pratile. stilski obilježen red riječi

15. Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga književnoga jezika

16. Hrvatski pravopis

17.

Trčao sam/ za tramvajem/ jučer/ ujutro./	✓
Ne znam/ napisati/ zadaću iz fizike.	✓

18. predikat: je držala subjekt: Ivana objekt: Marka
priložne oznake: u dječjoj sobici, nježno
atribut: Naša, svojega
apozicija: baka, unuka

19. imenički atribut

1.

Karlovac – Karlovca	nepostojani a
starac – starče	nepostojani a, palatalizacija
juha – jušica	palatalizacija
peći – pečem	palatalizacija
grm – grmlje	jotacija
drag – draži	jotacija

2.

Glasovna promjena u kojoj se glasovi *k, g, h, c* i *z* ispred glasa *e* ili *i* mijenjaju u glasove *č, ž, š*.

Glasovna promjena u kojoj se glas *j* stapa s glasom koji mu prethodi u novi glas.

Promjena u kojoj se glas *a* u nekim oblicima iste riječi pojavljuje, a u drugima gubi.

Glasovna promjena u kojoj je glasovi *k, g, h* ispred *-i* mijenjaju u glasove *c, z, s*.

• jotacija

• sibilizacija

• palatalizacija

• nepostojani a

3. krùna, sèstra, rijèč, obítelj, rôg, kíša

4. T

5. \ – kratkouzlazni, ○ – dugosilazni, \ – kratkosilazni, / – dugouzlazni

6. Vidio ga je | u gradu | kako jede | sladoled.

7. a) T, b) T, c) N, d) T, e) N, f) N, g) T, h) T

8. predikat: postigla je subjekt: Donna Vekić objekt: uspjeh

priložna oznaka vremena (POV): nedavno

priložna oznaka načina (PON): s radošću

atribut: profesionalna, hrvatska, izniman

apozicija: tenisačica

9. obilježena

Rečenica je stilski obilježena zato što su objekt i atribut na početku rečenice. Stilski neobilježena rečenica prema modelu S + P + AT (prijelazni) + O glasila bi *Luka čita dobru knjigu*.

10. Marko Marulić, Bartol Kašić, Faust Vrančić, Ljudevit Gaj, Ivan Kukuljević Sakcinski

